

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Коломийський навчально-науковий інститут

Кафедра філології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Орфографічний практикум української мови

Освітня програма «Українська мова і література»

Перший (бакалаврський) освітній рівень

Спеціальність 014 Середня освіта

014.01 Українська мова і література

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “29” серпня 2021 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Орфографічний практикум
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Викладач (-і)	к.ф.н. Русакова Ольга Валеріївна
Контактний телефон викладача	-
E-mail викладача	olga.rusakova@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	денна/заочна
Обсяг дисципліни	3 кредити, 90 год
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	Консультації до самостійної роботи студентів проводяться на практичних заняттях (тривалість залежить від потреб студента, у межах робочого часу викладача)
2. Анотація до курсу	
<p>Курс «Орфографічний практикум української мови» покликаний ознайомити студентів з основними правописними нормами задля практичного застосування отриманих знань у процесі педагогічної діяльності. Знання орфографії – важлива умова оволодіння мовою, ефективного її використання у власному мовленні з метою забезпечення повноти комунікативного процесу, реалізації себе у професійній сфері. Учитель-словесник повинен не тільки знати й навчати учнів, а й сам бути прикладом дотримання мовних норм, зокрема орфографічних.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета викладання навчальної дисципліни “Орфографічний практикум української мови” – систематизувати, закріпити й удосконалити знання з орфографії, що сприятиме формуванню мовленнєвої компетенції майбутніх учителів-словесників. Завдання: ознайомити студентів з основними поняттями та категоріями орфографії та пов’язаної з нею орфоєпії; показати взаємозв’язок і взаємозумовленість орфографічних та орфоєпічних норм; актуалізувати знання з орфографії, набуті в середній школі, у вищому навчальному закладі та поглибити їх; виробити потребу формування на основі теоретичних знань стійких практичних навичок використання основних орфографічних норм у професійній педагогічній діяльності, у повсякденному спілкуванні; формувати в студентів уміння співвідносити теоретичні знання з практичними потребами сучасної школи.</p>	
4. Компетентності	
<p>ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, вироблення дослідницької стратегії й реалізації її у професійній діяльності.</p> <p>ЗК 4. Здатність бути креативним, застосовувати теоретичні знання в практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 5. Здатність вільно і грамотно, усно та письмово спілкуватися державною мовою, утверджувати національні гуманістичні ідеали, мовне й культурне багатство України.</p> <p>ЗК 8. Здатність планувати свій час, працювати автономно, самостійно.</p> <p>ЗК 9. Здатність працювати в колективі, мотивувати на досягнення мети, приймати раціональні рішення, створювати психологічно позитивний клімат, діяти на базі етичних принципів, готовність брати ініціативу на себе.</p> <p>ЗК 11. Здатність до побудови та реалізації власної траєкторії навчання упродовж життя (навчання та самоосвіта), коригування власної професійної діяльності в контексті основних професійних вимог до вчителя.</p> <p>ЗК 13. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК 14. Здатність володіти навичками ведення дискусії й наукової полеміки, написання</p>	

аналітичних і публіцистичних текстів, дотримуватись норм правопису сучасної української мови.

ЗК 15. Здатність поважати погляди представників інших культур, цінувати різноманіття та мультикультурність, враховувати гендерний фактор.

5. Результати навчання

знання та розуміння предметної області й професійної діяльності вчителя; • здатність бути креативним, застосовувати теоретичні знання в практичних ситуаціях; • здатність вільно і грамотно, усно та письмово спілкуватися державною мовою, утверджувати національні гуманістичні ідеали, мовне й культурне багатство України; • дотримуватись норм правопису сучасної української мови; • здатність активно застосовувати професійно-профільні знання, уміння й навички з мовознавчих, літературознавчих, психолого-педагогічних дисциплін у загальноосвітніх навчальних закладах різних типів із використанням передових освітніх технологій; • здатність використовувати знання про мову як особливу знакову систему у професійній діяльності, її природу, функції, рівні; • здатність кваліфіковано аналізувати навчальні матеріали й добирати посібники й підручники, які найбільше відповідають цілям і умовам навчання; • здатність ефективно і компетентно брати участь у різних формах наукової комунікації (конференції, круглі столи, дискусії, наукові публікації) в професійній сфері; • вільно спілкуватися з професійних питань державною мовою усно і письмово, використовувати її для організації ефективної комунікації та навчання; • знати норми української літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності; • організувати процес свого навчання і самоосвіти (самостійної роботи); професійнометодичну та навчальну діяльність; • дотримуватися правил академічної доброчесності.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	-
практичні заняття	30 год
самостійна робота	60 год

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
3	014 Середня освіта 014.01 Українська мова та література	2	вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Тема 1. Орфоепія як наука про норми літературної вимови. Особливості сучасної української літературної вимови та її взаємозв'язок з орфографічними нормами Предмет і завдання орфоепії. Суспільне значення орфоепічних норм.	практичне заняття; самостійна робота	Зі списку	2; 4	10	Згідно з розкладом

<p>Причини порушення літературної вимови. Особливості вимови голосних звуків. Вимова приголосних звуків та звукосполучень. Вимова звуків, звукосполучень та особливості їх передачі на письмі</p>					
<p>Тема 2. Особливості сучасної української літературної вимови. Взаємозв'язок вимови та написання Вимова слів іншомовного походження та абрєвіатур. Словесний та логічний наголос. Специфіка наголошування слів в українській мові. Основний і побічний наголос. Подвійне наголошування слів. Інтонавання. Акцентуаційні норми сучасної української літературної мови</p>	<p>практичне заняття; самостійна робота</p>	<p>Зі списку</p>	<p>2; 4</p>	<p>10</p>	<p>Згідно з розкладом</p>
<p>Тема 3. Закони й засоби милозвучності української мови. Евфонія та правопис Основні закони евфонії української мови. Уникнення збігу однакових звуків (звукосполучень) на межі слів. Усунення невиправданого повторення однакових або близьких за вимовою звуків, звукосполучень та слів. Багатство мовлення. Уникнення римування слів у прозі. Спрощення в групах приголосних.</p>	<p>практичне заняття; самостійна робота</p>	<p>Зі списку</p>	<p>4 8</p>	<p>10</p>	<p>Згідно з розкладом</p>

<p>Тема 4. Тема 4. Усунення збігів голосних і приголосних звуків як засіб милозвучності української мови. Чергування у//в, і//й. Вживання прийменників з-із-зі (зо). Вибір форм дієслів на -ся, -сь і часток би, же або б, ж. Закономірності написання компонентів дво-/двох-, три-/трьох-, чотири-/чотирьох як першої частини складних слів. Орфоепічний аналіз слова.</p>	<p>практичне заняття; самостійна робота</p>	<p>Зі списку</p>	<p>4; 8</p>	<p>10</p>	<p>Згідно з розкладом</p>
<p>Тема 5. Історія, основні поняття та принципи української орфографії. Орфографія як система загальноприйнятих правил написання слів. Принципи українського правопису. Поняття орфографічна норма, орфографічне правило, орфограма. Буквені та небуквені орфограми. Перелік основних орфограм. Історія становлення української орфографії. Найсуттєвіші зміни в українському правописі 2019р.</p>	<p>практичне заняття; самостійна робота</p>	<p>Зі списку</p>	<p>2; 4</p>	<p>5</p>	<p>Згідно з розкладом</p>
<p>Тема 6. Фонетика і правопис. Правила вживання апострофа. Написання ь та сполучень йо,ьо. Правопис іншомовних слів. Подвоєння букв на позначення подовження й збігу</p>	<p>практичне заняття; самостійна робота</p>	<p>Зі списку</p>	<p>2; 4</p>	<p>5</p>	<p>Згідно з розкладом</p>

приголосних. Правила переносу слів.					
<p>Тема 7. Правопис голосних і приголосних звуків. Написання ненаголошених звуків е та и. Розрізнення та вживання і/и, і/е, і/о, о/а, о/у, о/е. Правопис дзвінких та глухих приголосних. Написання приголосних у кінці префіксів. Основні зміни приголосних при словотворенні, позначення їх на письмі. Передача іншомовних прізвищ та географічних назв українською мовою.</p>	практичне заняття; самостійна робота	Зі списку	2; 4	10	Згідно з розкладом
<p>Тема 8. Основні норми написання іменників і прикладок. Правопис власних назв та скорочених слів. Правопис відмінкових закінчень іменників. Букви и, і, ї, е, є в іменникових суфіксах. Написання складних іменників та прикладок. Велика літера та лапки у власних назвах. Правопис складноскорочених слів і графічних скорочень.</p>	практичне заняття; самостійна робота	Зі списку	4; 8	10	Згідно з розкладом
<p>Тема 9. Правопис прикметників, числівників та займенників. Написання відмінкових закінчень та найуживаніших суфіксів прикметників. Правопис форм</p>	практичне заняття; самостійна робота	Зі списку	2; 4	10	Згідно з розкладом

прикметникових ступенів порівняння. Написання складних прикметників. Правопис прикметників, утворених від власних назв. Відмінювання та написання числівників. Загальні норми правопису займенників, їх відмінювання.					
Тема 10. Написання форм дієслів та прислівників. Правопис закінчень дієслів у теперішньому і простому майбутньому часах. Написання дієслівних форм. Вживання частки не з дієсловами. Правопис складних прислівників. Частки не, ні з прислівниками.	практичне заняття; самостійна робота	Зі списку	2; 4	10	Згідно з розкладом
Тема 11. Правопис службових частин мови та вигуків. Орфографічний аналіз слова. Правопис похідних прийменників разом, окремо і через дефіс. Особливості написання сполучників. Правопис часток. Не, ні з різними частинами мови. Написання вигуків. Схема орфографічного аналізу слова.	практичне заняття; самостійна робота	Зі списку	4; 8	10	Згідно з розкладом
7. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання здійснюється за національною та ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи. (Див.: пункт 9.3. Види контролю Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»).				
Вимоги до письмової роботи	Упродовж курсу студент виконує завдання, які містять питання щодо понятійного апарату дисципліни та спрямовані на перевірку рівня практичних умінь і навичок студента.				

Семінарські заняття	Не передбачено
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання практичних завдань та самостійної роботи (50 %)
8. Політика курсу	
<p>Курс передбачає різні форми та методи аудиторної та самостійної навчальної навчальної роботи.</p> <p>Неприпустимі плагіат та списування.</p> <p>Пропуски практичних занять відпрацьовуються шляхом індивідуальної бесіди з викладачем після опрацювання теоретичних положень теми та обов'язкового виконання вправ з посібника. Якщо студент пропустив (не відпрацював) більше 50% занять, він складає тести (Тести 1, Тести 2). Успішне складання тестів дозволяє студенту бути допущеним до складання заліку.</p>	
9. Рекомендована література	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Бабій І. М., Лісняк Н. І. Сучасна українська літературна мова. Морфеміка. Словотвір : навчальний посібник . Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2006. 88 с. 2. Бондар О. І., Карпенко Ю. О., Микитин-Дружинець М. Л. Сучасна українська мова : Фонетика. Фонологія. Орфоепія. Лексикологія. Лексикографія: навч. посіб. К. : ВЦ "Академія", 2006. 368 с. 3. Головащук С. І. Складні випадки наголошення : Словник-довідник. К. : Либідь, 1995. 192 с. 4. Голосовська Г. Г. Українська мова для всіх : навч. посібник. Рек. МОН, 2-ге вид., випр., доп. К. : Академія, 2015. 208 с. 5. Козачук Г. О. Українська мова : практикум : навч. посіб. : [2-ге вид., перероб. і доп.]. К. : Вища школа, 2008. 414 с. 6. Українська мова: практикум: навч. посіб. / Пазяк О. М., Сербенська О. А., Фурдуй М. І., Шевченко Л. Ю. К. : Либідь, 2000. 384 с. 7. Шевчук С. В., Лобода Т. М. Практикум з української мови : Модульний курс : навч. посіб. К. : Вища школа, 2006. 326 с. 8. Шкурятяна Н. Г., Шевчук С. В. Сучасна українська літературна мова: модульний курс : навч. посіб. К. : Вища школа, 2007. 823 с. 9. Ющук І. П. Українська мова : підручник: [3-те вид.]. К. : Либідь, 2006. 640 с. 	

Викладач _____ О. В. Русакова